

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****ONUR ERDEN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2019/5403
Karar Tarihi : 31/3/2022

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler : Muammer TOPAL
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ

Raportör : Şeyda Nur ÜN

Başvurucu : Onur ERDEN

Vekili : Av. Linda Sevinç HOCAOĞULLARI

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, bir basın açıklamasına katılan başvurusunun, genel yasak olduğu gerekçesiyle hakkında emre aykırı davranıştan idari para cezası uygulanmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 15/2/2019 tarihinde yapılmıştır.

3. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.

5. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

A. Arka Plan Bilgisi

7. 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü nedeniyle 18/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmiştir. OHAL; Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu tarafından 5/10/2016, 3/1/2017,

17/4/2017, 17/7/2017, 17/10/2017, 18/1/2018 ve 18/4/2018 tarihlerinde alınan kararlarla üçer ay daha uzatılmış ve 19/7/2018 tarihinde sona ermiştir.

8. OHAL süresince çıkarılan OHAL kanun hükmünde kararnemeleriyle birçok kişi kamu görevinden çıkarılmıştır. Sağlık Bakanlığı Van İpekyolu 1 No.lu Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonunda doktor olarak görev yapan başvuru da 29/10/2016 tarihli ve 675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'yle kamu görevinden çıkarılmıştır.

B. Somut Olaya İlişkin Bilgiler

9. Somut olayın meydana geldiği tarihte başvuru, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası üyesidir.

10. 2018 yılının Kasım ayında Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulan ve "sağlıkta şiddet yasa tasarısı" olarak adlandırılan tasarının 13/11/2018 tarihinde TBMM Genel Kurulunda görüşüleceğinin açıklanması üzerine aynı gün saat 13.25 sıralarında başvuru, bir hekim arkadaşı ile birlikte TBMM Dikmen kapısı önüne gelmiştir. Başvuru ve arkadaşı TBMM Dikmen girişinde "Eğitim ve Çalışma Hakkımız Engellenemez" ve "Yaşamak Yaşatmak İstiyoruz" yazılı iki pankart açmış ve "Haklıyız İşimizi Geri Alacağız" şeklinde sloganlar atmıştır.

11. Bunun üzerine kolluk kuvvetleri böyle bir etkinliğin izinsiz yapılamayacağı konusunda uyarılarda bulunmuş ve Ankara Valiliğinin (Valilik) 21/1/2018 tarihli yasaklama kararı hatırlatmıştır.

12. Söz konusu ikazların dikkate alınmaması üzerine kolluk kuvvetleri tarafından başvurucuya orantılı olarak zor kullanılmış, başvuru gözaltına alınmış ve gerekli idari işlemler yapıldıktan sonra salıverilmiştir.

13. Başvuru hakkında söz konusu basın açıklaması nedeniyle 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca emre aykırı davranışta bulunmaktan 259 TL idari para cezası uygulanmıştır.

14. Başvurucunun anılan basın açıklamasına katılarak aykırı davrandığı kabul edilen emir, Valiliğin 21/1/2018 tarihli yasaklama kararıdır. Söz konusu karar şu şekildedir:

"Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından ülkemiz sınırları içinde veya dışında güvenlik ve istikrarı sağlama ve Afrin bölgesinde bulunan çeşitli terör örgütü unsurlarını etkisiz hale getirmek üzere, 20.01.2018 Cumartesi günü saat 17.00'de 'Zeytin Dalı Operasyonu' başlatılmıştır.

Çeşitli siyasi parti ve sivil toplum kuruluşları tarafından sosyal medya üzerinden yapılan çağrılarla; 'Zeytin Dalı Operasyonu'nu protesto etmek amacıyla, Ankara'nın muhtelif yerlerinde birtakım eylem ve etkinlikler yapılacağı yönünde paylaşımlarla toplanma çağrısında bulunulduğuna dair istihbari bilgiler elde edilmiştir.

Bu tür eylemlerin, umuma açık alanları, meydanları, yolları, parkları ve diğer dinlenme mekanlarını kullanan vatandaşlarımız ile eylemi gerçekleştiren şahıslar arasında, istenmeyen olayların yaşanmasına yol açabileceği; bu eylemler sırasında, terör örgütlerinin katılımcılar ve vatandaşlarımıza yönelik olarak bombalı eylemler yapabileceği yönünde istihbari duyumlar alınmaktadır.

Bu sebeple, 21 Ocak 2018 tarihinden itibaren, 'Zeytin Dalı Operasyonu' devam ettiği sürece park, bahçe, genel yollar, kamu binalarının önleri ve umuma açık alanlarda düzenlenecek açık ve kapalı yer toplantıları, basın açıklamaları, açlık grevi, oturma eylemi, konser, şenlik, şölen ve benzeri eylem ve etkinlikler; kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması, temel hak ve özgürlükler ile can ve mal emniyetinin sağlanması amacıyla, 2911 sayılı Toplantı Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11/m maddesi hükümleri doğrultusunda Valiliğimizden izin alınarak yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen düzenlemelere uymayanlar hakkında, filleri ile ilgili olarak kanunlarda özel bir hüküm bulunmadığı takdirde, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci ile 28'nci maddeleri, 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11/m maddesi ile 25/b maddeleri, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C ile 66'ncı madde hükümleri, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu gereğince yasal işlem yapılacaktır."

15. Başvurucu, söz konusu idari para cezasına itiraz etmiştir. Başvurucunun itirazı Ankara 2. Sulh Ceza Hâkimliği (Hâkimlik) tarafından başvurucu hakkında uygulanan idari yaptırım kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle reddedilmiştir.

16. İtirazın reddine dair karar 16/1/2019 tarihinde başvurucunun vekiline tebliğ edilmiştir.

17. Başvurucu, süresinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesi şöyledir:

"(1) Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlık korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye... idari para cezası verilir..."

19. 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun "Amaç" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanunun amacı,

a) Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım,

b) Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması,

Durumlarında olağanüstü hal ilan edilmesi ve usulleriyle olağanüstü hallerde uygulanacak hükümleri belirlemektir."

20. 2935 sayılı Kanun'un 11. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince olağanüstü hal ilanında; genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak, şiddet olaylarının yaygınlaşmasını önlemek amacıyla 9 uncu maddede öngörülen tedbirlere ek olarak aşağıdaki tedbirler de alınabilir:

...

m) Kapalı ve açık yerlerde yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yasaklamak, ertelemek, izne bağlamak veya toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapılacağı yer ve zamanı tayin, tespit ve tahsis etmek, izne bağladığı her türlü toplantıyı izletmek, gözetim altında tutmak veya gerekiyorsa dağıtmak, "

21. 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11. maddesinin (C) bendi şöyledir:

"İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufla müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır.

Vali, kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunduğu hâllerde on beş günü geçmemek üzere ildeki belirli yerlere girişi ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozabileceği şüphesi bulunan kişiler için sınırlayabilir; belli yerlerde veya saatlerde kişilerin dolaşmalarını, toplanmalarını, araçların seyirlerini düzenleyebilir veya kısıtlayabilir ve ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve merminin taşınması ve naklini yasaklayabilir."

22. 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesi şöyledir:

"Bölge valisi, vali veya kaymakam, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir."

B. Uluslararası Hukuk

23. Mevcut başvurulara ilişkin ulusal ve uluslararası hukuk kaynaklarının derli toplu verildiği kararlar için bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/920, 25/5/2017, §§ 22-31; *Rıza Gökçen Erus ve diğerleri*, B. No: 2014/17391, 19/4/2018, §§ 24-30.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

24. Anayasa Mahkemesinin 31/3/2022 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Adli Yardım Talebi Yönünden

25. Başvurucu, adli yardım talebinde bulunmuştur.

26. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Şerif Ay* (B. No: 2012/1181, 17/9/2013) kararında belirtilen ilkeler dikkate alınarak geçimini önemli ölçüde güçleştirmeksizin yargılama giderlerini ödeme gücünden yoksun olduğu anlaşılan başvuruçunun açıkça dayanaktan yoksun olmayan adli yardım talebinin kabulüne karar verilmesi gerekir.

B. Başvuruçunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

27. Başvuruçucu;

i. Öncelikle söz konusu tarihte düzenlenen basın açıklaması yönünden OHAL tedbirlerinin uygulanamayacağını, OHAL'in yürürlükten kaldırıldığını, OHAL döneminde alınan kararların geçerli olamayacağını,

ii. İfade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının anayasal ve uluslararası güvenceleri olduğunu, barışçıl amaçlarla bir araya gelmiş kişilerin toplantı hakkını kullanırken kamu düzeni açısından tehlike oluşturmayan, şiddet içermeyen davranışlarına devletin sabır ve hoşgörü göstermesinin demokrasinin bir gereği olduğunu, somut etkinliğin barışçıl şekilde gerçekleştiğini, kamu düzeninin bozulmadığını, herhangi bir şiddet olayı yaşanmadığını, kendisine yönelik idari yaptırımın toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını sınırladığını, bu nedenlerle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğini,

iii. İtirazı inceleyen yerel mahkemenin idare tarafından gönderilen bilgi ve belgeleri kendisine tebliğ etmediğini, bu nedenle savunma hakkından yoksun kaldığını, aynı zamanda yerel mahkemenin sistematik şekilde ve gerekçesiz olarak ret kararı verdiğini,

iv. Hakkında uygulanan yakalama ve gözaltı işleminin hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştir.

28. Bakanlık görüşünde; somut olaya yönelik söz konusu müdahalenin meşru amacının kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması olduğu, itiraz üzerine verilen kararlardaki tespit ve sonuçların yasanın uygulanması niteliğinde olduğu, bu anlamda Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükleri ihlal eder nitelikte olup olmadığının takdirinin Anayasa Mahkemesine bırakıldığı belirtilmiştir.

29. Başvuruçucu; Bakanlık görüşüne karşı beyanında önceki beyanlarını tekrarlayarak söz konusu müdahalenin kanuni bir yönünün bulunmadığını, meşru bir amaç taşınmadığını ve demokratik toplum düzenine uygun olmadığını da belirtmiştir.

C. Değerlendirme

30. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuruçucu tarafından yapılan hukuki nitelendirilmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvuruçunun iddialarının özü, katıldığı basın açıklaması sonrasında idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkindir. Belirtilen nedenlerle başvuruçunun şikâyetinin bir bütün olarak toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir (*Rıza Gökçen Erus ve diğ.leri*, § 37; *İhsan Uğraş*, B. No: 2015/5365, 3/4/2019, § 24).

31. Anayasa'nın "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı" kenar başlıklı 34. maddesi şöyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

32. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

33. Başvurucunun söz konusu basın açıklamasını gerçekleştirmek isterken gözüaltına alınmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yönelik bir müdahale olduğu açıktır (*Osman Erbil*, B. No: 2013/2394, 25/3/2015, § 55). Diğer yandan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının sadece kullanılması sırasında değil kullanılmasından sonraki işlemlerin de hak üzerinde sınırlayıcı etkisi bulunmaktadır (*Osman Erbil*, § 53). Bu sebeple başvurucunun düzenlediği etkinlik nedeniyle idari para cezası ile cezalandırılmasının da toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yönelik bir müdahale olduğu kabul edilmelidir (*Dursun Soydan ve diğerleri*, B. No: 2015/2948, 14/11/2018, § 39).

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

34. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

35. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşulları yerine getirmede Anayasa'nın 34. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvurulara uygun düşen, kanunlar tarafından öngörülmeye, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşullarını sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi gerekir. Somut başvuruda öncelikle müdahalenin kanunlar tarafından öngörülmeye ölçütünü karşılayıp karşılamadığı ele alınacaktır.

i. Genel ilkeler

36. Hak ya da özgürlüklere bir müdahale söz konusu olduğunda öncelikle tespit edilmesi gereken husus, müdahaleye yetki veren bir kanun hükmünün mevcut olup olmadığıdır. Anayasa'nın 34. maddesi kapsamında yapılan bir müdahalenin kanunilik şartını sağladığının kabul edilebilmesi için müdahalenin *kanuni* bir dayanağının bulunması zorunludur (kanunilik şartına başka bağlamlarda dikkat çeken kararlar için bkz. *Tuğba Arslan* [GK], B. No: 2014/256, 25/6/2014, § 82; *Sevim Akat Eşki*, B. No: 2013/2187, 19/12/2013, § 36; *Hayriye Özdemir*, B. No: 2013/3434, 25/6/2015, §§ 56-61; *Halk Radyo ve Televizyon Yayıncılık A.Ş.* [GK], B. No: 2014/19270, 11/7/2019, § 35).

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

37. Ankara Valiliğinin başvuru konusu müdahaleyi oluşturan idari para cezasına dayanak yasaklama kararının 2935 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (m) bendi, 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (C) bendi ve 2911 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca verildiği anlaşılmaktadır. Somut olayda "*Zeytin Dalı operasyonu devam ettiği sürece*" geçerli olacağı öngörülen yasaklama kararı şeklindeki müdahalenin kanunilik şartını karşılayıp karşılamadığı değerlendirilmelidir.

38. 2935 sayılı OHAL Kanunu ve burada öngörülen tedbirlerin yalnızca OHAL'in devam ettiği süre ve yerlerde uygulanabileceği açıktır (bkz. §§ 19, 20). Bu durumda Valiliğin 21/1/2018 tarihli yasaklama kararının verildiği tarihte ülke genelindeki OHAL devam ediyor ise de 19/7/2018 tarihinde sona ermiştir. Başvurucu hakkında; söz konusu yasaklama kararının OHAL'in sona erdiği 13/11/2018 tarihli eylem nedeniyle hükmedilen idari para cezasına kanunilik şartını karşılayan bir dayanak oluşturduğunu kabul etmeye imkân bulunmamaktadır. Nitekim Valiliğin 21/1/2018 tarihli kararı 2935 sayılı Kanun'a dayanarak alınmıştır ancak 13/11/2018 tarihli eylem esnasında OHAL mevcut değildir ve söz konusu etkinliğe yapılan müdahale bir OHAL tedbiri olarak değerlendirilemez.

39. Diğer yandan Valilik, etkinlikleri izne bağlamaya yönelik kararına dayanak olarak 2911 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (C) bendini göstermiştir. 2911 sayılı Kanun'un 17. maddesi gereğince bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne müdahale edilebilmesinin koşulları şöyledir:

i. Müdahalenin millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacını taşıması

ii. Müdahalenin belirli bir toplantıya yönelik olması

iii. Toplantıya yönelik ertelemenin bir ayı aşmaması

iv. Suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlikenin mevcut olması hâlinde ise toplantının yasaklanabilmesi

40. Yine 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (C) bendi gereğince ise bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne müdahale edilebilmesinin koşulları şöyledir:

i. Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunması

ii. On beş günün geçilmemesi

41. Görüldüğü üzere kanun koyucu her iki Kanun yönünden de bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne müdahale edilebilmesi için belirli şartların sağlanmasını ve belirli sürelerle müdahale edilebileceğini düzenlemektedir. Söz konusu düzenlemelerle bir toplantı ve gösteri yürüyüşü ancak belirli sürelerle ertelenebilir yahut yasaklanabilir. Bu kapsamda Valiliğin söz konusu izne bağlama kararının kısıtlama süresinin on beş güne sınırlandırıldığı 5442 sayılı Kanun'un 11. maddesinin (C) bendi veya toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin ertelenebileceği sürenin bir ayla sınırlandırıldığı 2911 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca verildiğinin kabulü de mümkün görünmemektedir. Nitekim söz konusu iki Kanun hükmü uyarınca da "*Zeytin Dalı operasyonu devam ettiği sürece*" şeklinde ucu açık ve belirsiz bir süreyle yasak süresi belirlenemeyeceği açıktır. Öte yandan 2911 sayılı Kanun müdahalenin belirli bir toplantıya yönelik olarak yapılabileceği düzenlemesini içermesine karşın Valiliğin ilgili kararında her türlü toplantının yasaklandığı görülmektedir. Böyle bir düzenlemenin de ilgili Kanun gereğince yapılamayacağı açıktır.

42. Şu hâlde Valiliğin 21/1/2018 tarihli kararında belirlenen "*Zeytin Dalı operasyonu devam ettiği sürece*" şeklinde bir yasak süresinin kanuni olarak öngörülüp öngörülemediğinden bağımsız olarak hâlihazırda anılan karara dayanak olabilecek başka bir kanun hükmünün de bulunmadığı anlaşılmıştır.

43. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkında Valiliğin 21/1/2018 tarihli kararı uyarınca verilen idari para cezasının Anayasa'nın 13. maddesinde açıkça emredilen kanunilik ölçütünü karşılamadığı görülmüştür.

44. Başvuruya konu müdahalenin kanunilik şartını sağlamadığı anlaşıldığından söz konusu müdahale açısından diğer güvence ölçütlerine riayet edilip edilmediğinin ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

45. Sonuç olarak başvuru Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

46. Başvuru, ihlalin tespiti ile yargılamanın yenilenmesi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

47. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen bireysel başvuruya özgü yeniden yargılama kurumunun özelliklerine ilişkin kapsamlı açıklamalar için bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aliğül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

48. Öte yandan ihlal tespiti ve yeniden yargılama kararı verilmesinin yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurunun tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucunun adli yardım talebinin **KABULÜNE**,

B. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

C. Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

D. Kararın bir örneğinin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 2. Sulh Ceza Hâkimliğine (2018/8256 D. İş sayılı dosyası) **GÖNDERİLMESİNE**,

E. Başvurucunun tazminat talebinin **REDDİNE**,

F. 4.500 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya **ÖDENMESİNE**,

G. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 31/3/2022 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.